

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра німецької філології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор _____
_____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови

(шифр і назва навчальної дисципліни)

020303 „Філологія”

(шифр і назва напрямку підготовки)

6.020303 «Мова і література (англійська)»

(шифр і назва спеціальності(тей))

0203 гуманітарні науки

(назва спеціалізації)

Факультет іноземних мов

(назва факультету)

Івано-Франківськ
2018

Робоча програма «Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови» для студентів 5 курсу (денна та заочна форма навчання) за напрямом підготовки 020303 філологія, професійне спрямування 6.020303 «Мова і література (німецька)» “_” _____, 2018 року. – 10 с.

Розробники: к. ф. н., доц. Турчин В. М., к. ф. н., доц. Венгринович А. А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № _____ від “_” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (Остапович О. Я.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“_” _____ 20__ р.

Схвалено методичною комісією факультету.

Протокол № _____ від “_” _____ 20__ р.

Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 0203 – гуманітарні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки: 020303"Філологія"		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 6.020303 "Мова і література (німецька)"	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферування наукової статті з проблематики курсу; складання тестових завдань		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		40 год.	62 год.
		Індивідуальні завдання:	
20 год.	20 год.		
		Вид контролю: іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1 : 2

для заочної форми навчання – 1 : 8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови» має на меті досягнення розуміння студентами закономірностей граматичної будови німецької мови, підвищити мовну компетенцію і загальну мовну культуру майбутніх фахівців. Спонукає студентів до наукових досліджень у галузі граматики та лексикології німецької мови.

Завданням теоретичного курсу є опис граматичної системи сучасної німецької мови та її підсистем, які утворюються на основі взаємодії граматичної будови та лексичного складу мови. У завдання курсу включено визначення основних мовних одиниць, визначення предмету і методів вивчення морфології і синтаксису і розкриття специфіки їхньої взаємодії.

У результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

- методи, основні поняття, одиниці й термінологію граматики та лексикології;
- історію граматичних теорій та праці найвидатніших граматистів та лексикологів;
- будову та закономірності граматичної підсистеми німецької мови;
- діалектику розвитку граматичної будови мови;
- основні положення німецького мовознавства, які мають принципове значення для вивчення теоретичної граматики та лексикології.

вміти:

- орієнтуватися в сучасних граматичних теоріях та працювати з науковою літературою з граматики, лексикології та загального мовознавства;
- аналізувати фактичний мовний матеріал та використовувати сучасні моделі граматичного аналізу;
- самостійно виконувати курсові та дипломні роботи граматичної та лексикологічної тематики; проводити граматичний розбір речення відповідно до рівня та вивчених методів синтаксичного аналізу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Лексикологія

Тема 1. Лексикологія як самостійна лінгвістична дисципліна. Лексикологія та інші лінгвістичні дисципліни.

Тема 2. Слово і значення. Лексичне значення та його типи.

Тема 3. Синоніми. Антоніми.

Тема 4. Словотвір як джерело збагачення лексичного складу мови. Композити.

Тема 5. Зміна значення слова як джерело збагачення лексичного складу мови.

Змістовий модуль II. Теоретична граматики

Тема 1. Теоретична граматики як наука та її місце в циклі лінгвістичних дисциплін. Мова і мовлення, їх взаємозв'язок. Основні риси будови німецької мови. Граматики як наука про граматичну будову мови. Склад граматики: морфологія і синтаксис. Граматичне значення. Граматична форма. Граматична категорія. Лексико-граматичне поле.

Тема 2. Предмет і завдання морфології. Зв'язок морфології з іншими аспектами мовознавства. Морфологічна структура слова в німецькій мові. Прості і складні морфологічні форми. Внутрішня флексія німецького дієслова. Аналітичні форми сучасної німецької мови.

Тема 3. Граматичні класи слів. Проблема частин мови. Критерії виокремлення частин мови. Синтаксичні функції і сполучуваність частин мови.

Тема 4. Речення. Проблема визначення речення. Синтаксичні категорії і формальні засоби. Моделювання речення. Синтаксичні відношення і члени речення. Структурні типи речень. Логічно-граматичні типи речень. Комунікативне членування речення.

Тема 5. Члени речення. Традиційне членування речення. Головні та другорядні члени речення. Функції порядку слів у реченні. Трансформаційний аналіз. Дерево речення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль I. Лексикологія												
Тема 1. Лексикологія як самостійна лінгвістична дисципліна	10	2	2	-	2	4	7	1	-	-	2	4
Тема 2. Слово і значення	9	2	1	-	2	4	9	1	-	-	2	6
Тема 3. Синоніми. Антоніми	8	2	-	-	2	4	9	-	1	-	2	6
Тема 4. Словотвір. Композити	10	2	2	-	2	4	9	-	1	-	2	6
Тема 5. Зміна значення слова	8	2	-	-	2	4	12	-	-	-	2	10
<i>Разом за змістовим модулем I</i>	45	10	5	0	10	20	46	2	2	0	10	32
Змістовий модуль II. Теоретична граматики												
Тема 1. Теоретична граматики як наука	10	2	2	-	2	4	8	1	-	-	2	5
Тема 2. Предмет і завдання морфології	8	2	-	-	2	4	8	1	-	-	2	5
Тема 3. Граматичні класи слів	9	2	1	-	2	4	8	1	-	-	2	5
Тема 4. Речення	10	2	2	-	2	4	8	1	-	-	2	5
Тема 5. Члени речення	8	2	-	-	2	4	12	-	-	-	2	10
<i>Разом за змістовим модулем II</i>	45	10	5	0	10	20	44	4	0	0	10	30
Усього годин	90	20	10	0	20	40	90	6	4	0	20	62

5. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Ввідна лекція	2	1
2	Слово і значення	2	1
3	Синоніми. Антоніми	2	-
4	Словотвір	2	-
5	Зміна значення слова	2	-
6	Ввідна лекція	2	1
7	Предмет і завдання морфології	2	1
8	Граматичні класи слів	2	1
9	Речення	2	1
10	Члени речення	2	-
Разом		20	6

6. Тематичний план семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Лексикологія як самостійна лінгвістична дисципліна	2	-
2	Слово і значення	1	1
3	Словотвір. Композити	2	1
4	Валентність частин мови	2	-
5	Проблема частин мови	1	-
6	Теорія речення	2	-
Разом		10	2

7. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Entlehnungen in der deutschen Sprache und das Problem des Purismus	6	10
2	Die soziale Differenzierung des deutschen Wortbestandes	6	8
3	Entwicklungstendenzen der deutschen Gegenwartssprache	6	10
4	Теорія валентності в зарубіжній і вітчизняній лінгвістиці	8	10
5	Службові частини мови	6	12
6	Проблема членування речення у сучасній германістиці	8	12
Разом		40	62

8. Індивідуальні завдання

1. Реферування наукової статті за темами:

- Морфологічна структура слова в німецькій мові.
- Синтаксичні конструкції німецької мови.
- Функціонально-стилістичний аналіз синтаксичних процесів у німецькій мові.
- Поняття тексту. Основні категорії тексту. Проблеми граматики та стилістики тексту.

Статті добираються студентами самостійно відповідно до їх науково-дослідних інтересів з вітчизняних та зарубіжних видань «Мовознавство», «Zeitschrift für Germanistik», «Мова і культура».

2. Розробка тестових завдань за тематикою лекційних занять. Робота має містити 10 тестових завдань з чотирма варіантами відповіді (і лише однією вірною) та окремий аркуш з ключами.

9. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод.
2. Репродуктивний метод.
3. Метод проблемного викладення матеріалу.

10. Методи контролю

1. Поточний контроль – дискусія з окреслених питань в рамках семінарських занять, перевірка виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.
2. Поточний контроль – перевірка знань студентів засобом написання контрольних робіт з вивчених змістових модулів.
3. Підсумковий контроль – іспит (у формі усної співбесіди за темами курсу).

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)				Сума	
Змістовий модуль I						Змістовий модуль II				50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Пелашенко І.І. Теоретична граматики сучасної німецької мови. Посібник для семінарських занять / І.І. Пелашенко – Донецьк: ДонНУ, 2003. – 83с.
2. Wenhrynowytsch A.A. Testaufgaben in der theoretischen Grammatik der deutschen Sprache / A.A. Wenhrynowytsch – Івано-Франківськ: КГМ, 2009. – 36с.
3. Theoretische Grammatik : навч. посіб. для студентів 4 курсу ф-ту «Референт-перекладач» з дисципліни «Теоретична граматики» (нім. мова) / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філол. ; упоряд. Ж. Є. Потапова]. – Харків : Вид-во НУА, 2017. – 68 с.

13. Рекомендована література

Базова

1. Абрамов Б. А. Теоретическая грамматика немецкого языка. Сопоставительная типология немецкого и русского языков / Б. А. Абрамов – М.: Владос, 2001. – 288 с.
2. Адмони В. Г. Грамматический строй как система построения и общая теория грамматики / В.Г. Адмони – Л.: Наука, 1988. – 236 с.
3. Admoni W.G. Der deutsche Sprachbau / W.G. Admoni – М.: Просвещение, 1986. – 336 с.
4. Eisenberg P. Grundriss der deutschen Grammatik / P. Eisenberg – Stuttgart, Weimar: Metzler, 1994. – 581 S.
5. Erben J. Abriss der deutschen Grammatik / J. Erben – Berlin: Akademie Verlag, 1961. – 226 S.
6. Hinka B. I. Lexikologie der deutschen Sprache (Vorlesungen und Seminare) / B. I. Hinka – Ternopil: TNPU, 2008. – 220 S.
7. Moskalskaja O. I. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / O.I. Moskalskaja – М.: Высш. школа, 1983. – 366 S.
8. Oguy O. D. Lexikologie der deutschen Sprache / O. D. Oguy – Winnyts'a: Nowa Knyha, 2003. – 416 S.

Додаткова

1. Богданова В. В. Семантико-синтаксическая организация предложения / В.В. Богданова – Л.: ЛГУ, 1977. – 204 с.
2. Гулыга Е.В., Шендельс Е. И. Грамматико-лексические поля / Е.В. Гулыга, Е.И. Шендельс – М.: Просвещение, 1967. – 180 с.
3. Козловский В.В. Предложения с конъюнктивом (структура, семантика, прагматика) / В.В. Козловский – Черновцы: Рута, 1997. – 281 с.
4. Приходько А. М. Складносурядне речення в сучасній німецькій мові / А.М. Приходько – Запоріжжя: ЗДУ, 2002. – 292 с.
5. Степанова М. Д., Хельбиг Г. Части речи и проблемы валентности в современном немецком языке / М. Д. Степанова, Г. Хельбиг – М.: Высш. шк., 1978. – 259 с.
6. Шендельс Е. И. Многозначность и синонимия в грамматике / Е. И. Шендельс – М.: Высш. шк., 1970. – 193 с.
7. Brinkmann H. Die deutsche Sprache. Gestalt und Leistung / H. Brinkmann – Düsseldorf: Residenz Verlag, 1962. – 286 S.
8. Engel U. Deutsche Grammatik / U. Engel – Heidelberg: Julius Groos, 1988. – 883S.